

ΑΡΧΑΙΑ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ 2007 ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Διδαγμένο

Α. Μετάφραση:

Και όταν βρισκόμασταν κοντά στο στόμιο σκοπεύοντας να ανέβουμε και αφού είχαμε υποστεί όλες τις άλλες τιμωρίες ξαφνικά είδαμε από ψηλά και εκείνον μαζί με άλλους – σχεδόν οι περισσότεροι απ’ αυτούς (ήταν) τύραννοι· ήταν όμως και μερικοί απλοί πολίτες απ’ αυτούς που είχαν διαπράξει μεγάλα εγκλήματα – τους οποίους όταν νόμιζαν πια ότι θα ανέβουν επάνω το στόμιο δεν τους δεχόταν, αλλά έβγαζε μυκηθμούς κάθε φορά που επιχειρούσε να ανέβει κάποιος από εκείνους που ήταν αγιάτρευτα κακοήθεις ή που δεν είχε τιμωρηθεί αρκετά . Τότε πια, είπε, άνδρες άγριοι, φλογεροί στην όψη, που είχαν σταθεί δίπλα στην είσοδο και καταλάβαιναν τη σημασία του μυκηθμού, άλλους αφού τους άρπαξαν τους απομάκρυναν τον Αρδιαίο όμως και μερικούς άλλους αφού τους έδεσαν μαζί τα χέρια και τα πόδια και το κεφάλι αφού τους πέταξαν κάτω και τους μαστίγωναν άγρια, τους τραβούσαν έξω από το δρόμο και παράλληλα μ’ αυτόν πάνω σε ασπαλάθους ξεσκίζοντας το σώμα τους και εξηγούσαν σε όσους περνούσαν από εκεί και για ποιους λόγους τιμωρούνταν και ότι μεταφέρονταν για να ριχτούν στον Τάρταρο.

B1. Τα χωρία του κειμένου είναι τα εξής: χιλιοστόν ἔτος, δεινῶν θεαμάτων, πεπονθότες, μεγάλα ἡμαρτηκότων, οὐκ ἔδέχετο το στόμιον, ἐμυκάτο, ἀνιάτως ἐχόντων, ἱκανῶς δεδωκώς δίκην, ἄνδρες ἄγριοι, διάπυροι ἰδεῖν, συμποδίσαντες, καταβαλόντες, ἐκδείραντες, κνάμπτοντες, εἰς τον Τάρταρον εμπεσούμενοι.

Τα χωρία του βιβλίου που απαιτούνται για να απαντηθεί η ερώτηση σε συνδυασμό με ανάπτυξη τους είναι τα εξής: σελ. σχολικού βιβλίου 128-129.

κνάμπτοντες: ξαίνωκολαζόμενοι

σημαίνοντες: Η τιμωρία..... πυθαγόρεια

Τάρταρον: οι αρχαίοι τάφρο

χιλιοστόν ἔτος: το χίλια.....μετεμψύχωση

στομίον: προηγουμένωςαριστερά

ἐμυκάτο: ο νεοπλατωνικός φιλόσοφος εναντίον τους

ἀνιάτως ἐχόντων: πρόκειται αιωνίως

διάπυροι ἰδεῖν: ο Ευσέβιος πλατωνικό χωρίο

ἐκδείραντες: εδώ ζωντανούς.

B2. Η διατύπωση του χωρίου είναι: σχεδόν τι αὐτῶν τοὺς πλείστους τυράννους ἦσαν δέ καί ἰδιῶται τινες τῶν μεγάλα ἡμαρτηκότων.

Από την αρχαιότητα υπήρξε κοινή πεποίθηση – κοινός τόπος ότι η εξουσία είναι η μέγιστη δοκιμασία για κάθε χαρακτήρα (ἀρχὴ ἄνδρα δείκνυσι). Στη συνέχεια αυτής της σκέψης δεν είναι τυχαίο ότι οι άνθρωποι με αδυναμίες από τη στιγμή που αναλαμβάνουν μεγάλη εξουσία και γίνονται τύραννοι είναι μεταξύ των μεγάλων αμαρτωλών. Θα πρέπει να αναφερθούν τα σχόλια του βιβλίου:

Σχόλιο βιβλίου σελ. 128: τύραννος: αρχικάυπηκόους του

Σχόλιο βιβλίου: Στο Γοργίατιμωρούνται αιωνίως.

B3. Εισαγωγή σχολικού βιβλίου σελ. 100 « Η ιδεώδης πολιτεία δεν πολυπραγμονεί».

B4. ἔτος : ετήσιος, πολυετής, ἐτησία

κατείδομεν: ὄραση, οπτικός, κάτοπτρον

πλείστους: πάμπολλα, πολυτάλαντος

ἐδέχετο: δεκτικός, υποδοχή, δόκιμος, δοχείο

ἐμπεσούμενοι: πτώση, πτώμα, περίπτωση

Αδίδακτο

Γ1. Μετάφραση:

ΣΩΚΡ. : Ἄραγε (ένας) οφθαλμός αν σκοπεύει (πρόκειται) να δει τον εαυτό του, στον οφθαλμό πρέπει να ρίξει ο ίδιος το βλέμμα (του) και σε εκείνο το σημείο του οφθαλμού, στο οποίο τυχαίνει να ενυπάρχει η αρετή του οφθαλμού· είναι άραγε (ίσως, κατ’ αυτό τον τρόπο) αυτό η όψις;

ΑΛΚ: Έτσι

ΣΩΚΡ. : Ἄραγε, λοιπόν, φίλε (αγαπητέ) Αλκιβιάδη και (μια) ψυχή αν σκοπεύει (πρόκειται) να γνωρίσει τον εαυτό της, η ίδια πρέπει να ρίξει το βλέμμα της στην ψυχή και προπάντων σ’ αυτό το μέρος της στο οποίο ενυπάρχει η αρετή της ψυχής , δηλαδή η σοφία και σε άλλο (μέρος) με το οποίο αυτό τυχαίνει να είναι όμοιο;

ΑΛΚ.: Σε μένα βέβαια (τουλάχιστον έτσι) φαίνεται Σωκράτη.

ΣΩΚΡ.: Μπορούμε λοιπόν να πούμε ότι υπάρχει πιο θεϊκό τμήμα της ψυχής παρά αυτό, στο οποίο και η γνώση και η φρόνηση υπάρχει;

ΑΛΚ.: Δεν μπορούμε

ΣΩΚΡ.: Επομένως αυτό το τμήμα αυτής (ενν. της ψυχής) μοιάζει με το θεό και αν κάποιος σ’ αυτό έριχνε το βλέμμα και γνώριζε καθετί θεϊκό, δηλαδή και το θεό και τη φρόνηση, έτσι θα γνώριζε πάρα πολύ (προπαντών) ακόμη και τον (ίδιο) τον εαυτό του.

Γ2α.

ἰδέ
ἐτύγχανον
γνόντων
εἰδῶμεν
ἔσχηκε

Γ2β.

ὄμματι
οὗτοι
ὁμοίοις
πάσης
φρονήσεσι(ν)

Γ3α.

ἰδεῖν: τελικό απαρέμφατο αντικείμενο στο μέλλει
ἐγγιγνομένη: κατηγορηματική μετοχή από το ρήμα τυγχάνει, συνημμένη
στο υποκείμενο του ρήματος
αὐτήν: αντικείμενο στο τελικό απαρέμφατο γνώσεσθαι (έμμεση
αυτοπάθεια, πλάγια αντανάκλαση)
ὅμοιον: κατηγορούμενο (σε ονομαστική) μέσω της μετοχής ὄν στο
υποκείμενο της
τό εἰδέναι: έναρθρο απαρέμφατο υποκείμενο στο ρήμα ἔστιν

Γ3β. Διπλή υπόθεση, με δυο υποθετικές μετοχές (βλέπων και γνούς) και
απόδοση ἂν γνοίη (δυνητική ευκτική) σχηματίζει λανθάνοντα υποθετικό
λόγο του προσδοκωμένου που έχει τη μορφή :

Υπόθεση
ἐάν , ἂν, ἤν + υποτακτική (ενεστ. ή αορ.)

Απόδοση
δυνητική ευκτική

ἐάν εἰς τοῦτο βλέπη και πᾶν τό θεῖον γνῶ, θεόν τε και φρόνησιν, οὕτω καί
ἐαυτόν ἂν γνοίη μάλιστα.

Με βάση βέβαια την απόδοση (δυνητική ευκτική: ἂν γνοίη) θα μπορούσε
να θεωρηθεί και απλή σκέψη του λέγοντος με μετατροπή:

εἰ βλέποι και γνοίη ἂν γνοίη.

* Το ζήτημα της επιλογής του υποθετικού λόγου είναι θέμα νοήματος